

Handläggare
Sanna Jansson
Telefon: 08-50833112**Till**
Utbildningsnämnden
2025-05-22

Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9)

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/504

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet*, Ds 2025:9, till utbildningsnämnden för yttrande. I promemorian föreslås att 5 kap. 4 d § ska ändras på så sätt att elevers mobiltelefoner *ska* samlas in vid varje skoldags början, till skillnad från dagens reglering som anger att rektor *får* besluta om att mobiltelefoner ska samlas in vid varje skoldags början.

Utbildningsförvaltningen konstaterar att Stockholm stads grundskolor skulle påverkas i relativt liten grad av promemorians förslag eftersom flertalet av skolorna redan samlar in elevernas mobiltelefoner under skoldagen, med stöd av 5 kap. 4 d § skollagen. Förvaltningen ser därför egentligen inget särskilt behov av ett nationellt mobilförbud då det redan finns en möjlighet att reglera frågan på lokal nivå. En nationell reglering begränsar dessutom rektorernas möjlighet att göra lokala anpassningar utifrån skolenheternas förutsättningar och behov.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet bör justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bakgrund/Ärendet

Under hösten 2024 initierade Utbildningsdepartementet en utredning med syfte att föreslå en reglering innebärandes att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början när det gäller de

obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. En utgångspunkt för utredaren har varit att det ska vara möjligt att besluta om undantag om det finns särskilda skäl. Utredarens förslag presenteras i promemorian *Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet*, Ds 2025:9. Förslaget innebär en ändring av 5 kap. 4 d § skollagen.

Enligt nu gällande bestämmelser finns inte något nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. Däremot är det sedan den 1 augusti 2022 enligt 5 kap. 4 a § som huvudregel inte tillåtet med privat användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning under lektionstid. Rektorn i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet får dessutom med stöd av 5 kap. 4 d § besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. Av sista stycket i nämnda bestämmelse framgår att det finns möjligheter att göra undantag från ett sådant beslut för pedagogisk användning eller för enskilda elever om det finns särskilda skäl.

Utredaren föreslår att 5 kap. 4 d § ska ändras på så sätt att elevers mobiltelefoner *ska* samlas in vid varje skoldags början, till skillnad från dagens reglering som anger att rektor *får* besluta om att mobiltelefoner ska samlas in vid varje skoldags början.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 13 maj 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 maj 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det finns utmaningar kring skolmiljö, elevers kunskapsnivå och barns användning av digitala enheter. Det är därför viktigt att arbeta för alla elevers rätt till en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. För att nå önskat resultat är det viktigt att *rätt* insatser och åtgärder vidtas.

I utredningen lyfts att ett mobilförbud kan vara ett sätt att under skoldagen freda elever från användning av mobiltelefoner. Att mobiltelefoner samlas in minimerar risken för att kränkningar via dessa kan ske under skoltid, men utan ett fokuserat arbete kring bland annat värdegrundsfrågor riskerar kränkningarna att fortsätta, om än i andra former.

Utredningen slår även fast att trots att det finns ett stort kunskapsunderlag på området kring mobilanvändningen i skolan, så saknas det i forskningen stöd för tydliga positiva effekter av ett generellt mobilförbud.

Förvaltningen anser att den möjlighet som rektorer inom de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet idag har – att besluta om att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början – är tillräcklig för att uppnå syftet. Rektorerna kan utifrån lokala förutsättningar och behov bedöma om ett mobilförbud under skoldagen skulle få positiva effekter på skolmiljö och studiero.

Under hösten 2024 svarade stadens grundskolor på en enkät om regler för elevers mobilanvändning. Det inkom 116 enkätsvar, varav fem svar avsåg två skolenheter. Av svaren framkom att 76 procent av skolorna var helt mobilfria för samtliga elever, innebärandes att skolornas personal samlade in mobiltelefonerna i början av dagen och återlämnade dem vid dagens slut. Av de svarande uppgav 15 procent att skolan var mobilfri under lektioner för alla elever, och under hela skoldagen för vissa årskurser. Ingen av de svarande uppgav att skolan saknade generella regler för elevers mobilanvändning.

Förvaltningen kan konstatera att utredningens förslag skulle om de genomförs endast få en marginell påverkan på Stockholm stads verksamheter eftersom flertalet av stadens grundskolor redan samlar in elevernas mobiltelefoner under skoldagen, med stöd av 5 kap. 4 d § skollagen. Förvaltningen ser därför egentligen inte ett behov av nationell lagstiftning eftersom det redan finns en möjlighet att reglera frågan på lokal nivå. En nationell reglering begränsar dessutom rektorernas möjlighet att göra lokala anpassningar utifrån skolenheternas förutsättningar och behov. Om lagstiftaren trots allt vill genomföra en reglering på det här området bör huvudmännen i enighet med utredningens förslag kompenseras för de merkostnader som den ökade administrationen kommer att innebära.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet bör justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2025-05-13